

MV
June 16
MC-1548HUNGARY

NEW LEGISLATION /0102/
JUSTICE /1800/
Application /1801/
Courts /1802/

DECREE ESTABLISHING "SOCIAL COURTS."

SOURCE: Hungarian Gazetteer.

DATE OF OBSERVATION: May 1956.

ENGLISH SUMMARY: See the headline, please.

EVALUATION COMMENT: Press review.

+ + +

A "Magyar Közlöny" 1956 május 30-ki számában közli a Minisztertanács és a SZOT 1041/1956 számú határozatát a társadalmi bíróságok létrehozásáról és működéséről. A rendelkezés hiteles szövege a következő:

"A Minisztertanács és a Szakszervezetek Országos Tanácsa szükségesnek tartja, hogy a munkafegyelem megsértése és a társadalmi tulajdon megkárosítása elleni aktív védekezésbe a dolgozók minél szélesebb köre vegyen részt. A fegyelmezetlenekkel, rendbontókkal, a társadalmi tulajdon megkárosítóival szemben a felelősségrevonás eddiginél hatékonyabb módszerei kialakítása érdekében - a társadalmi bíróságok nevelőhatásaként, - a becsületes dolgozók által olyan légkör kialakítását tartják szükségesnek, amely hozzájárul a dolgozóknak a munkafegyelemre, a szocialista együttélés követésére való neveléséhez. Ennek érdekében a Minisztertanács és a Szakszervezetek Országos Tanácsa az alábbiakat határozta:

I. TÁRSADALMI BÍRÓSÁGOK MEGSZERVEZÉSE.

1./ Minden olyan vállalatnál /üzemnél, telepnél/ a MÁV-ot és üzemi vállalatait kivéve, ahol az egy városban /községben/ foglalkoztatott állandó dolgozók száma a háromszáz

/more/

főt eléri, - vagy meghaladja, társadalmi bíróságot kell létrehozni. A miniszter a szakszervezettel egyetértésben háromszáz dolgozónál kevesebbet foglalkoztató vállalatoknál is engedélyezheti a társadalmi bíróságok alakítását.

2./ A társadalmi bíróságok megszervezése, irányítása és ellenőrzése a szakszervezetek feladata.

3./ A dolgozók létszámától függően a vállalatoknál 10-25 tagu társadalmi bíróságot kell választani. A társadalmi bíróság tagjait a dolgozók választják meg. A megválasztás egy évre szól. A társadalmi bíróságok megválasztásának módját a Szakszervezetek Országos Tanácsa határozza meg.

4./ A társadalmi bíróságok tagjainak lehetőleg azokat az élenjáró, példátmutató dolgozókat kell megválasztani, akik már hosszabb ideje dolgoznak a vállalatnál, továbbá, akik tanács-tagok vagy népi ülnökök voltak. A társadalmi bíróságok tagjainak megválasztásánál törekedni kell arra, hogy lehetőleg minden munkaterület képviselve legyen.

5./ A megválasztott társadalmi bíróság tagjai sorából maga választja meg állandó elnökét és 1-4 elnökhelyettesét.

6./ Elnökké, elnökhelyettesé olyan dolgozókat kell választani, akik bírósági tárgyalások levezetésére alkalmasak.

II. A TÁRSADALMI BÍRÓSÁGOK HATÁSKÖRE ÉS MŰKÖDÉSE.

7./ Társadalmi bíróság elé azokat az ügyeket lehet terjeszteni amelyek:

a./ a munkafegyelem megsértésével,

b./ a társadalmi tulajdon megkárosításával,

c./ a szocialista együttélés szabályainak az üzemen belüli megsértésével,

d./ a személyi tulajdon ellen az üzemen belül elkövetett cselekményekkel kapcsolatosak.

8./ A 7. pontban említett ügyek közül azokat kell a társadalmi bíróság elé utalni, amelyek a vállalatnál viszonylag nagyobb számban fordulnak elő, kiemelkedőbbek, illetve, amelyeknél a társadalmi bíróság közreműködése a dolgozók kollektívájára különösen nagy nevelőhatással járhat. A 7. d./ pont esetében csak a sértett beleegyezésével lehet az ügyet a társadalmi bíróság elé terjeszteni.

/more/

9./ A fegyelmi ügyet a vállalat igazgatója terjeszti a társadalmi bíróság elé az üzemi bizottsággal egyetértésben. A fegyelmi ügy társadalmi bíróság elé való terjesztése, bármely dolgozó kezdeményezésére is történhet.

10./ A társadalmi bíróság állandó elnöke az ügy hozzáérkezése után megalakítja az ügyben eljáró társadalmi bíróságot és gondoskodik arról, hogy az ügy a benyújtástól számított 15 napon befejezést nyerjen.

11./ A tárgyaláson háromtagú bíróság jár el. A tárgyalás levezetését vagy maga az állandó elnök, vagy az egyik elnökhelyettes látja el és jelöli ki. Az állandó elnök jelöli ki a megválasztott bírósági tagok közül a bíróság másik két tagját is. A bíróság tagjait úgy kell választani, hogy azok lehetőleg az eljárás alá vont dolgozót, illetve az ügyet jól ismerjék és közülük lehetőleg az egyik az eljárás alá volt személy közvetlen munkatársa legyen.

12./ Az állandó elnök gondoskodik:

a./ az eljárás alá volt dolgozó és

b./ a tanúk megidézéséről, továbbá

c./ a tárgyalás tárgyának, helyének és időpontjának megfelelő közhirrre tételéről.

13./ A társadalmi bíróság munkaidőn kívül ülészik. Ülése nyilvános.

14./ Az ülés rendjének biztosítása az eljáró bíróság elnökének feladata.

15./ A társadalmi bíróság üléséről jegyzőkönyvet kell felvenni.

16./ A társadalmi bíróság ügyvitelével kapcsolatban a tennivalók ellátásáról /helyiség, jegyzőkönyvvezető, fűtés, stb./ a vállalat igazgatója gondoskodik.

17./ A társadalmi bíróság tagjai a bíróság munkájában társadalmi munkaként vesznek részt.

18./ Törekedni kell arra, hogy az ügyet lehetőleg egy tárgyaláson befejezzék.

19./ A tárgyalás az ügy rövid ismertetésével kezdődik. Ezt követően meg kell hallgatni az eljárás alá vont dolgozót. Ha a dolgozó nem jelenik meg, de időben értesítették a tárgyalásról, és távolmaradását előzőleg elfogadhatóan nem mentette

ki, a tárgyalást távollétében is meg lehet tartani. A tárgyaláson a dolgozó meghallgatása után ismertetni lehet az ügy szempontjából lényeges okiratokat, tanukat lehet kihallgatni. Az elnök bárkinek szót adhat a hallgatóság köréből is. Az eljárás befejezése előtt ismét meg kell adni a szót az eljárás alá volt dolgozónak.

20./ A tárgyalás során törekedni kell arra, hogy bizonyítékok feltárásával meg lehessen győzni a dolgozót, cselekménye helyetelenségéről és így a tárgyalás az eljárás alá volt dolgozó nevelését szolgálja.

21./ A tárgyaláson a társadalmi bíróság határozatát ki kell hirdetni és három napon belül írásban is meg kell küldeni a vállalat igazgatójának.

22./ A társadalmi bíróság határozatában

a./ a dolgozót szóbeli feddással vagy írásbeli megróvással büntetheti, illetőleg

b./ javaslatot tehet a vállalat igazgatójának a dolgozónak alacsonyabb munkakörbe helyezésére vagy azonnali hatályu elbocsátására, esetleg büntető eljárás kezdeményezésére, valamint az okozott kár megtérítésére, illetőleg

c./ ha úgy találja, hogy a dolgozó fegyelmi vétséget nem követett el, a fegyelmi eljárás megszüntetésére.

23./ A vállalat igazgatója, ha a társadalmi bíróság ülésén jelen van és annak határozatával egyetért, fegyelmi határozatát lehetőleg a társadalmi bírósági tárgyaláson hozza meg és hirdesse ki. A fegyelmi határozatát azonban ilyenkor is írásban kell megfogalmazni és három napon belül a dolgozónak kézbesíteni.

24./ A Minisztertanács és a Szakszervezetek Országos Tanácsa felkéri a társadalmi szervezeteket, gondoskodjanak arról, hogy a társadalmi bírósági tárgyalásokon a dolgozók minél nagyobb számban vegyenek részt.

HATÁLYBALÉPÉS.

25./ Jelen határozat kihirdetése napján lép hatályba. Végrehajtásáról - ideértve a társadalmi bíróságok megalakításának időpontját is - a Szakszervezetek Országos Tanácsa gondoskodik. A rendeletet HEGEDŰS András, a Minisztertanács elnöke és GÁSPÁR Sándor, a SZOT elnöke, írta alá.